

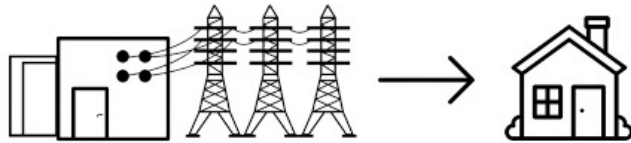

J/H
ENERGILAGER

Jämtsol Energi AB och Högboms EL AB

Fastighetsägarna och elnätet

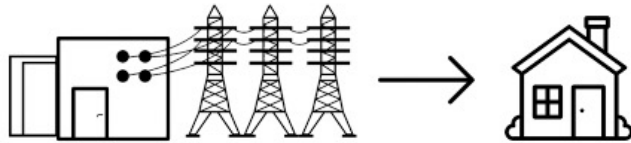
STEG 1: Enkelriktad, dåtid...

- Fastigheten köper el i en enkelriktad anslutningspunkt
- Fastigheten köper tillräckligt stor anslutning
- Försöker minimera energianvändning på årsbasis

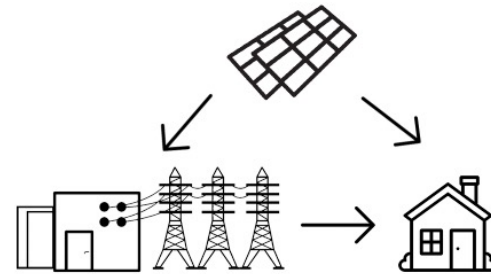
J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

STEG 1: Enkelriktad, dåtid...

- Fastigheten köper el i en enkelriktad anslutningspunkt
- Fastigheten köper tillräckligt stor anslutning
- Försöker minimera energianvändning på årsbasis

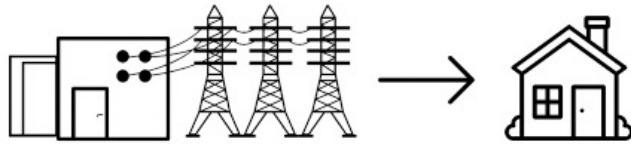
STEG 2: lite mer komplext...

- Produktionsavtal
- Möjlighet till timdebitering
- Spotpriser

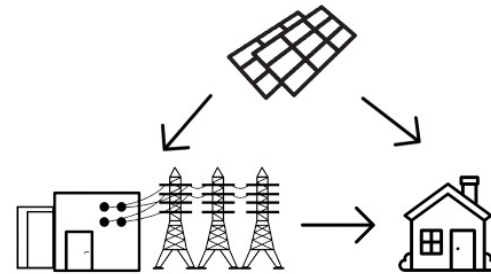
J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

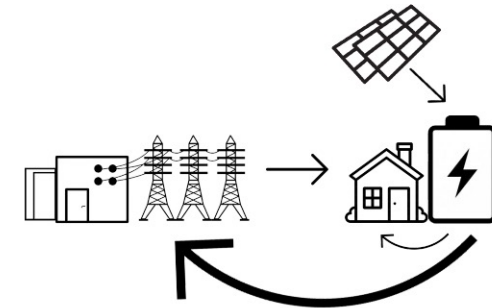
STEG 1: Enkelriktad, dåtid...

- Fastigheten köper el i en enkelriktad anslutningspunkt
- Fastigheten köper tillräckligt stor anslutning
- Försöker minimera energianvändning på årsbasis

STEG 2: lite mer komplext...

- Produktionsavtal
- Möjlighet till timdebitering
- Spotpriser

STEG 3: Nutid/framtid...

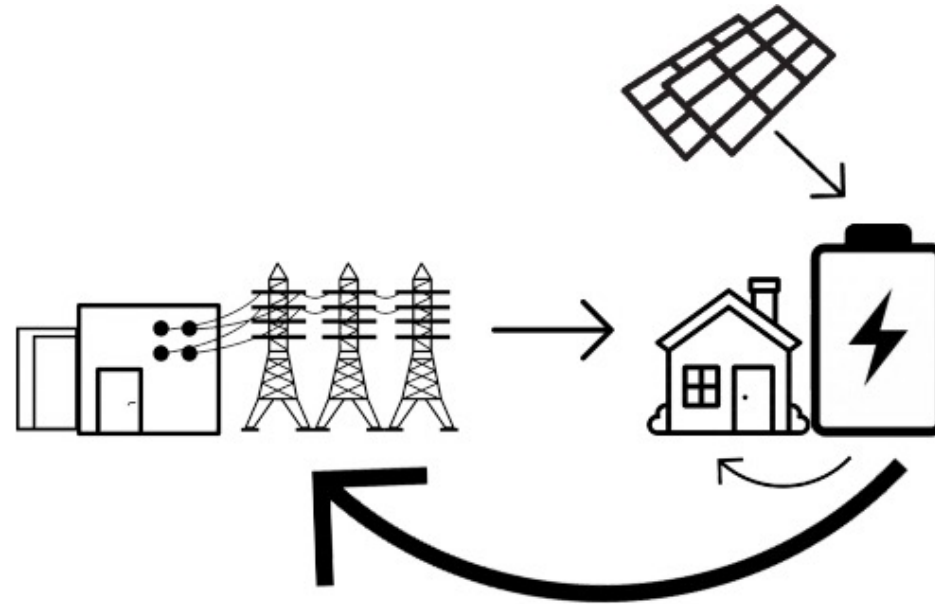
- Lagring av producerad el
- Handel av el
- Stödtjänster
- Effektreglering
- Kraftfull laddinfrastruktur

J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

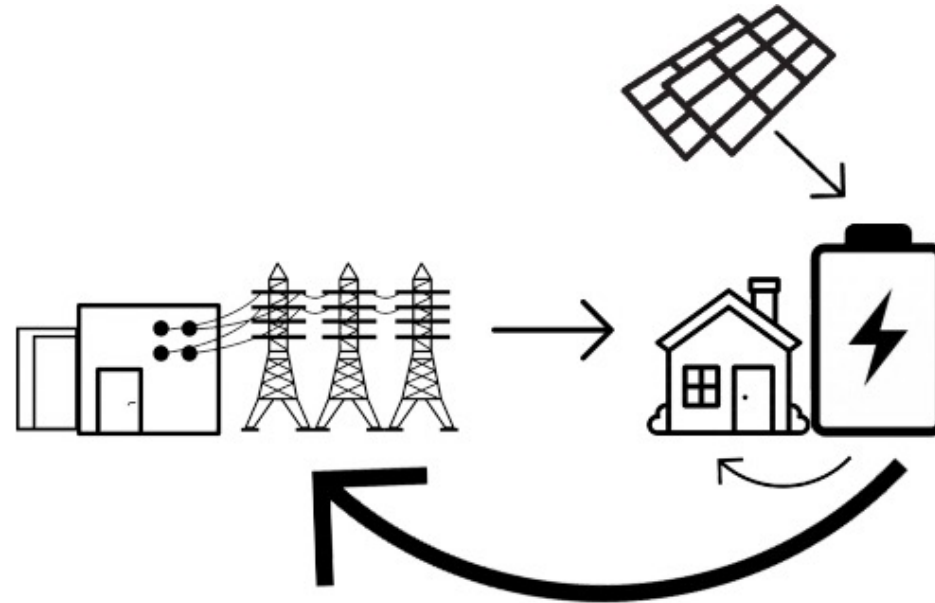

J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Spotprisoptimering

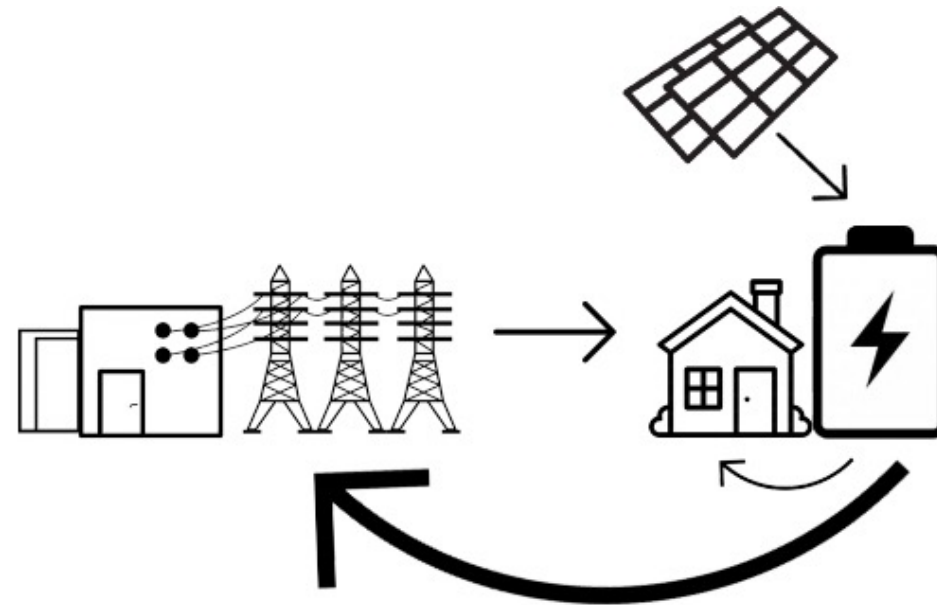
Styr behovet av köpt el till
de timmar då elen är billigt
OCH klimateffektiv

J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Spotprisoptimering

Styr behovet av köpt el till de timmar då elen är billigt OCH klimateffektiv

Effekt-utjämning

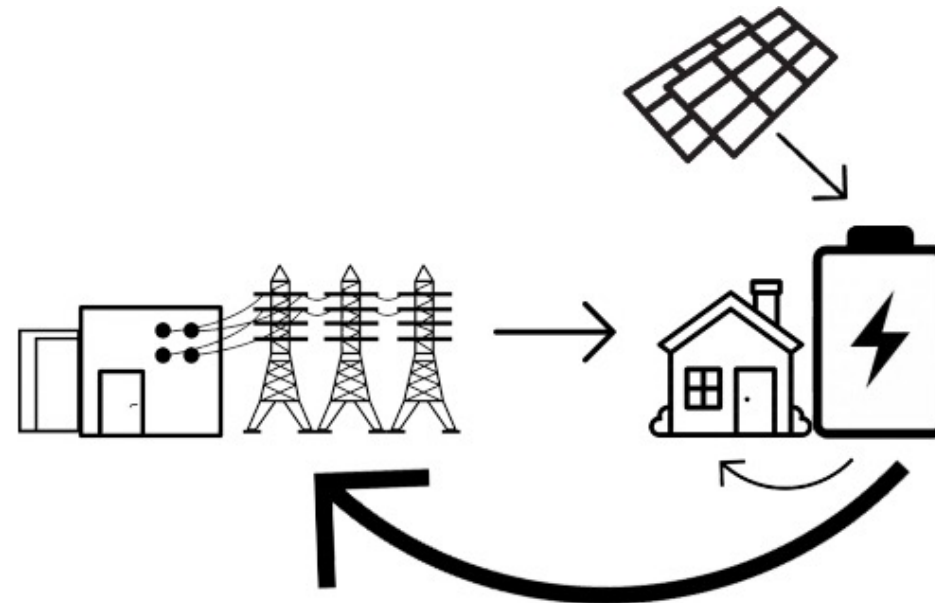
Minskar toppar och påverkar effekttarifferna

J/H
ENERGILAGER

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Spotprisoptimering

Styr behovet av köpt el till de timmar då elen är billigt OCH klimateffektiv

Effekt-utjämning

Minskar toppar och påverkar effekttarifferna

Lagra solel

Förbättrad energiprestanda i fastigheten

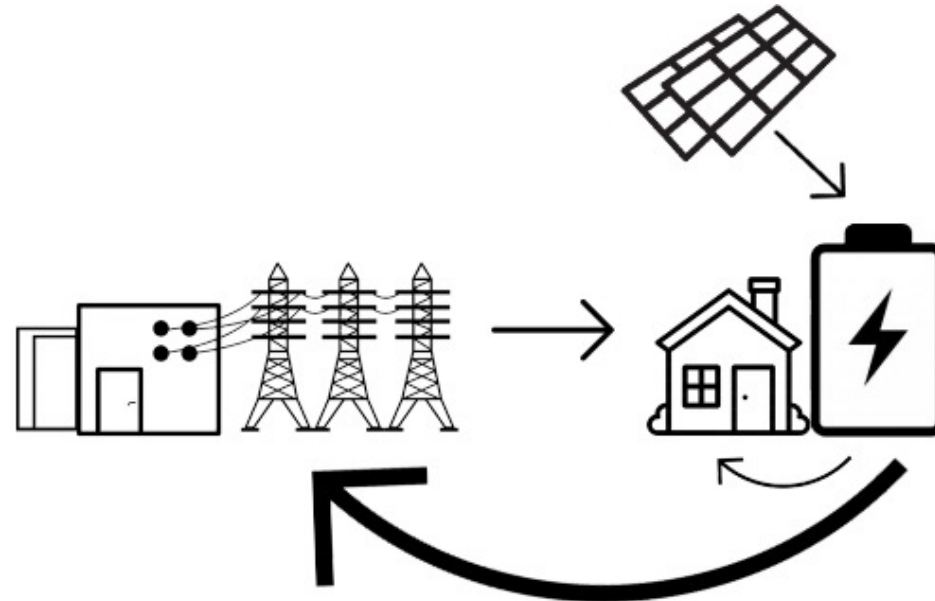

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Spotprisoptimering

Styr behovet av köpt el till
de timmar då elen är billigt
OCH klimateffektiv

Effekt-utjämning

Minskar toppar och
påverkar effekttarifferna

Lagra solel

Förbättrad
energiprestanda i
fastigheten

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Intäkt ger
försvarbar
ekonomisk
investering

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Intäkt ger
försvarbar
ekonomisk
investering

Deltagandet
stödjer den
nationella
omställning
en

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

SKV utökar
budget för
stödtkjänster

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Intäkt ger
försvarbar
ekonomisk
investering

Deltagandet
stödjer den
nationella
omställning
en

Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Men vad är problemet med frekvensen?

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

J/H
ENERGILAGER

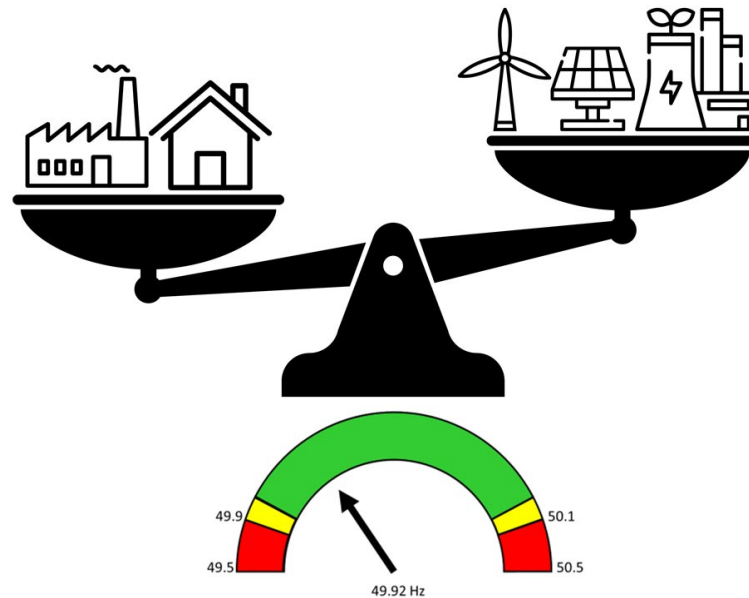
Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Men vad är problemet med frekvensen?

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

J/H
ENERGILAGER

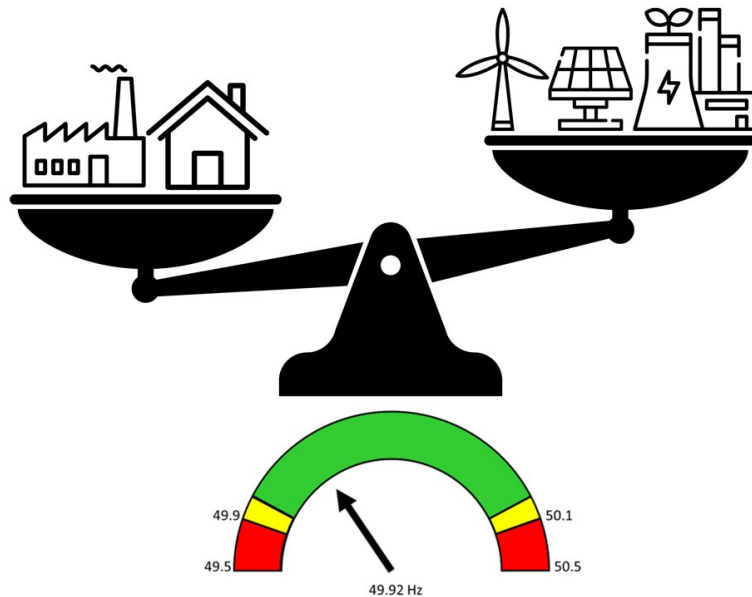
Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Men vad är problemet med frekvensen?

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

- Hög konsumtion sänker frekvensen
- Låg konsumtion höjer frekvensen
- Båda är negativa effekter
- Balans är ett krav
- Frekvensreglering krävs

J/H
ENERGILAGER

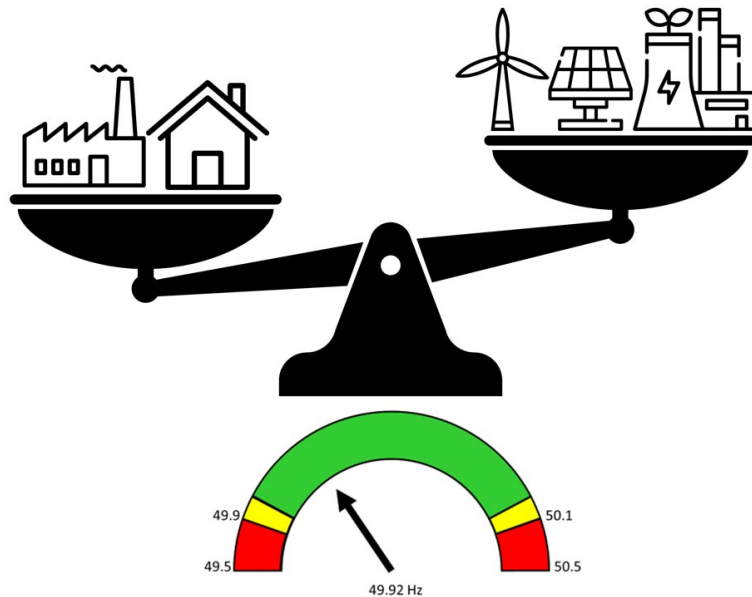
Fastighetsägarna och elnätet

EN FLEXIBEL RESURS

Men hur löser man problemet?

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Frekvensreglering är en typ av stödtjänst som hjälper till att stabilisera frekvensen på det svenska elnätet. Frekvensen på elnätet är en funktion av balansen mellan produktion och konsumtion av energi där 50,0 Hz innebär perfekt balans mellan produktion och konsumtion. När konsumtionen är större än produktionen av energi minskar frekvensen och om produktionen är större än konsumtionen av energi ökar frekvensen. Denna balans måste hela tiden hållas inom ett smalt spann för att inte leda till negativa effekter för energisäkerheten.

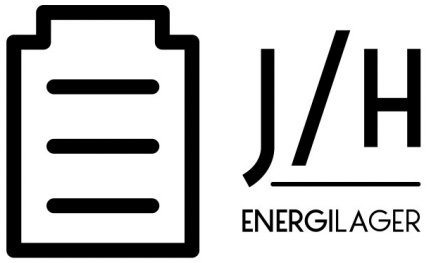

Fastighetsägarna och elnätet

Batterityper för frekvensreglering

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Fastighetsägarna och elnätet

Batterityper för frekvensreglering

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

12,5KW

100KW

50-1200kw

Fastighetsägarna och elnätet

Ekonomisk analys

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Fastighetsägarna och elnätet

Ekonomisk analys

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Baserat på genomsnittspriser 2020-2023, ingen garanterad intäkt

STORLEK BATTERI	ERSÄTTNING ÅR exkl moms
10KW	44 506kr
20KW	89 013kr
50KW	222 253kr
100KW	445 064kr
200KW FFR	1 039 135kr
500KW FFR	2 597 837kr

Fastighetsägarna och elnätet

Ekonomisk analys

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Baserat på genomsnittspriser
2020-2023, ingen garanterad
intäkt

STORLEK BATTERI	ERSÄTTNING ÅR exkl moms	Kostnad*
10KW	44 506kr	-
20KW	89 013kr	-
50KW	222 253kr	0,6mkr
100KW	445 064kr	1,12mkr
200KW FFR	1 039 135kr	2,2mkr
500KW FFR	2 597 837kr	5,6mkr

*exempelpriser from dec 2023, exkl kostnader som tex gräv, bygg, elservis, kabel

Fastighetsägarna och elnätet

Från idé till genererad intäkt

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Fastighetsägarna och elnätet

Från idé till genererad intäkt

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Anläggningskontroll

- Kontroll av lokaler
- Tillgången på kraft
- Kraftbolag
- Uppkoppling

Kostnadsförslag

- Genomgång kostnad
- Val av storlek
- Handslag

Installation

- 4-8v leverans
- 2-5 dagar installation

Uppkoppling

- Avtal CheckWatt
- Testkörning currently
- Driftsättning

Garanti

- Årligt servicebesök av
licenserad partner ger
10 års garanti

Framtid

- Effektoptimering

J/H
ENERGILAGER

Detaljerad info (nörderi)

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

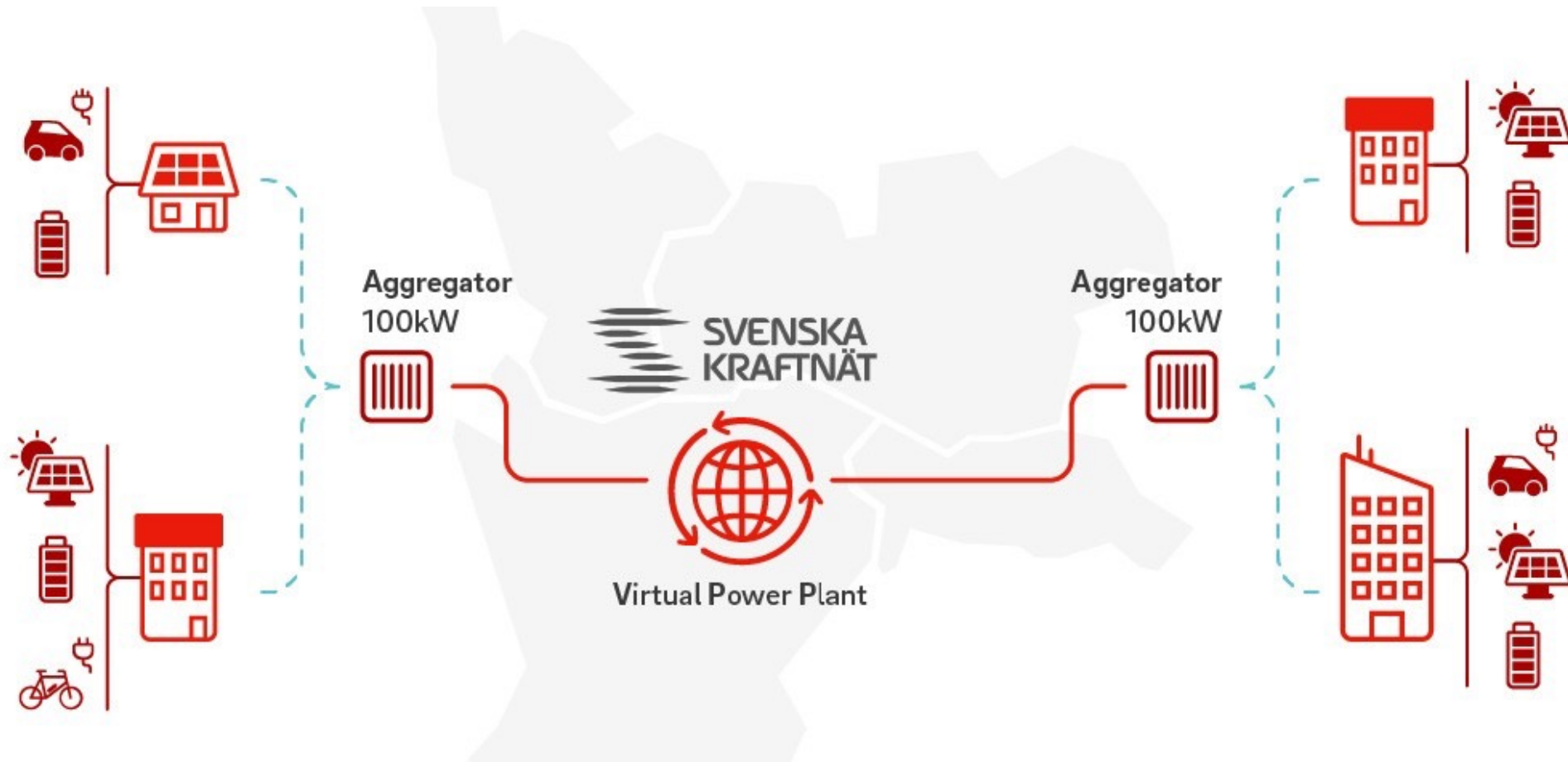

J/H
ENERGILAGER

Detaljerad info (nörderi)

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Fastighetsägarna och elnätet

Detaljerad info (nörderi)

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

Översiktlig kravbild för stödtjänster

Uppdaterad april 2022

FFR	FCR-N	FCR-D upp	FCR-D ned	aFRR	mFRR
Snabb frekvensreserv (Fast Frequency Reserve)	Frekvenshållningsreserv -Normaldrift (Frequency Containment Reserve-Normal)	Frekvenshållningsreserv -Störning uppreglering (upwards Frequency Containment Reserve - Disturbance)	Frekvenshållningsreserv -Störning nedreglering (downwards Frequency Containment Reserve -Disturbance)	automatisk Frekvens- återställningsreserv (automatic Frequency Restoration Reserve)	manuell Frekvens- återställningsreserv (manual Frequency Restoration Reserve)
	Symmetrisk produkt (för upp- och nedreglering)	Avser uppreglering	Avser nedreglering		
Minsta budstorlek 0,1 MW	Minsta budstorlek 0,1 MW	Minsta budstorlek 0,1 MW	Minsta budstorlek 0,1 MW	Minsta budstorlek 5 MW	Minsta budstorlek 10 MW (5 MW i SE4)
Aktivering Automatiskt vid frekvensförändringar vid låg nivå av rotationsenergi	Aktivering Automatiskt vid frekvensavvikelse inom 49,90-50,10 Hz	Aktivering Automatisk linjär aktivering i frekvensintervallet 49,9-49,50 Hz	Aktivering Automatisk linjär aktivering i frekvensintervallet 50,1-50,5 Hz	Aktivering Automatiskt via frekvensavvikelse från 50,00 Hz	Aktivering Manuellt på begäran av Svenska kraftnät
Aktiveringstid Tre alternativ för 100 %: - 0,7 sek (vid 49,5 Hz) - 1,0 sek (vid 49,6 Hz) - 1,3 sek (vid 49,7 Hz)	Aktiveringstid 63 % inom 60 sek och 100 % inom 3 min	Aktiveringstid 50 % inom 5 sek och till 100 % inom 30 sek	Aktiveringstid 50 % inom 5 sek och till 100 % inom 30 sek	Aktiveringstid 100 % inom 120 sek	Aktiveringstid 100 % inom 15 min
Volymkrav för Sverige Ca 100 MW	Volymkrav för Sverige Ca 230 MW	Volymkrav för Sverige Upp till ca 556 MW	Volymkrav för Sverige Upp till ca 530 MW*	Volymkrav för Sverige Upp till ca 140 MW	Volymkrav för Sverige Inga volymkrav
Uthållighet - Uthållighet: 30 sek alternativt 5 sek - Repeterbarhet: Redo för aktivering inom 15 minuter	Uthållighet - Uthållighet: 1 h	Uthållighet - Uthållighet: Minst 20 min	Uthållighet - Uthållighet: Minst 20 min	Uthållighet - Uthållighet: 1 h	Uthållighet - Uthållighet: 1 h

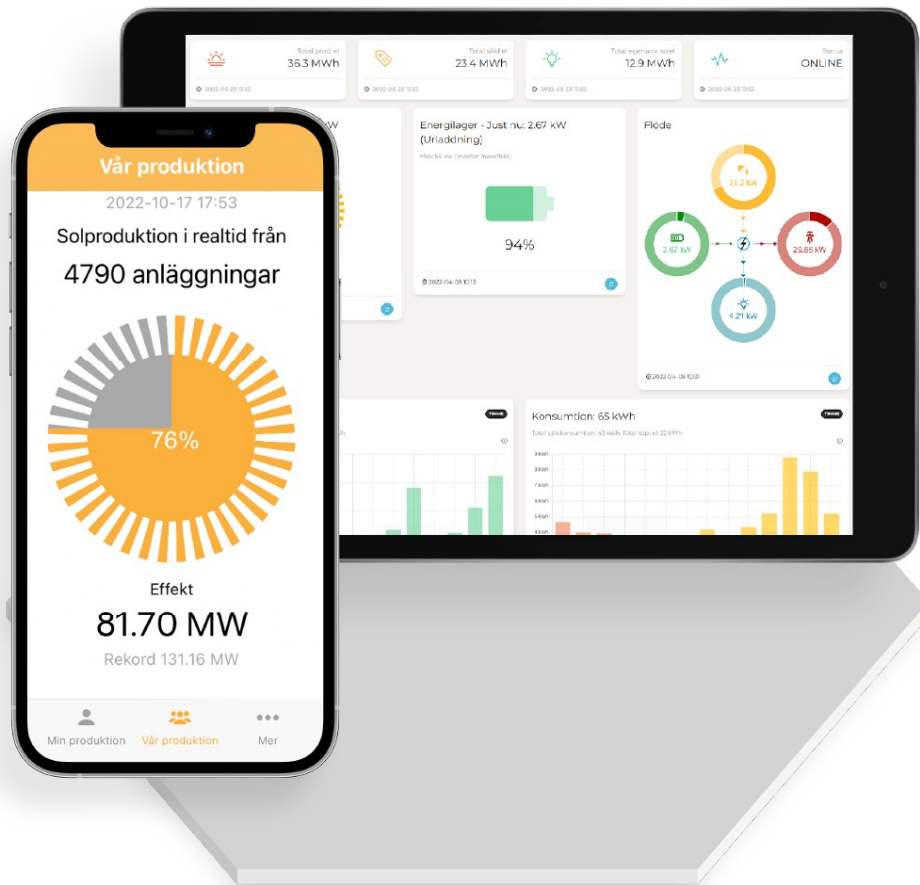

Fastighetsägarna och elnätet

Detaljerad info (nörderi)

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

ENERGYINBALANCE

Få koll på ditt energisystem
EnergyInBalance är en portal för datavisualisering av energi från olika källor såsom elmätare, solceller, batterier, elnätsanslutningar med mera. Syftet är att skapa en användarvänlig helhetsbild av användningen och produktionen av el. All data går att exportera via .csv filformat samt att hämta via APIer.

Fastighetsägarna och elnätet

Detaljerad info (nörderi)

Frekvensmarknad

Delta på frekvensmarknad
och reglera Svenska
kraftnäts frekvens

CheckWatt

Få koll på ditt energisystem

EnergyInBalance är en portal för datavisualisering av energi från olika källor såsom elmätare, solceller, batterier, elnätsanslutningar med mera. Syftet är att skapa en användarvänlig helhetsbild av användningen och produktionen av el. All data går att exportera via .csv filformat samt att hämta via APIer.

J / H
ENERGILAGER